

har saa ringe Betydning, skjøndt ikke en saa stor, som man skulde formode, thi det lader sig gjøre indenfor Grændsen af 64 □ Men, at skaffe to Rum. Der findes en stor Feil i vort hele Bygningsystem for mindre Folk, og det er, at et Kjøkken ansees som en nødvendig Betingelse for en Bolig, men derved gaaer en meget beqvem Plads bort. Med den Indretning, hvorved man nu kan luge paa Kaffelovnene, er det rigtigst at have et nogenlunde stort Rum til Dagligstue, hvor der tillige er Kjøkken, og dernæst et Rum til dem af de Sovende, som have bedst af at være afsondrede fra de Andre. Denne Indretning af en god Bolig, hindres vistnok ved vore Brandsforordninger, saavel som noget ved Byggeloven; men naar man nærmere overveier Sagen, kan man rette paa begge Dele. Jeg nævner dette kun for at vise, at der indenfor de 64 Quadratalen findes i Europa mange meget gode Boliger med to Rum, hvoraf hvert endda ikke er saa meget lille. Denne Maade saaledes til dagligt Brug at leve i sit Kjøkken er meget opmuntrende til Keenlighed, fordi der bliver saa affhyeligt svinst, naar man ikke holder det reent. Jeg har i længere Tid været med at leve paa den Maade, og jeg veed, at det har en afgjørende Indflydelse paa Qvindesjønnet, som ellers er tilbøieligt til i deres egne Kroge at være skidensfarbige; men naar man hver Dag klager, forsaaridt der ikke er nogenlunde taaleligt at være, hæver deres Vresfølelse sig, og de blive da nødt til at være reentlige. Man hjælper dem dertil, naar man seer det for Die, og det gaaer da meget bedre. Dertil kommer endnu en Ting, som man vel maa lægge Mærke til. Det er en svag Side her i Landet, at Qvindebestæftigelse og Mandbestæftigelse staae aldeles særskilte. Manden skal kunne luge omtrent ligesaa godt som Qvinden, og Qvinden skal kunne arbejde i Mandens Fag omtrent ligesaa godt som han; det fører til en snever, god og fornustig Huusholdning hos det menige Folk. Naar Manden begynder at give sig af med at luge, faaer han Smag for at faae sine Fødevarer gode, og han kommer snart til at begribe, at det ikke koster flere Penge og heller ikke synðerlig mere Anstrengelse at lave Spisevarerne gode end at lave dem flette. Han

vifer da den paagjældende Qvinde, der ikke har Smag for denne Methode, hvorledes hun skal bære sig ad, og ere de først blevne enige derom, gaaer det godt. Jeg raader altsaa meget til at vedtage det Forslag, der er stillet af det ærede Medlem for Hjørring Amts 2den Valgfreds (Fischer). Hvad Skattevæsenet angaaer, ere vi i en Overgangsperiode, hvori de faste Skatter hver Dag komme til at bethede mindre ligeoverfor den Skat, som giver den eneste forslændige Udjevning af Forskjellen mellem Rigdom og Fattigdom, nemlig Indtægtskatten. Den maae vi ganske roligt lade gaae sin naturlige, vovende Gang og ikke gjøre os store Forhaabninger om, hvad der kommer ud af at beskattesmaating med fast Skat. Her er, naar man tager Sagen i dens Heelhed, ikke Spørgsmaal for Staten om meget store Ting, og for Communen er der kun Spørgsmaal om store Ting, saalænge den kan vedblive — men det troer jeg ikke engang, den kan — at beskattes paa en urigtig Maade. Jeg slutter altsaa med det Samme, hvormed jeg begyndte, nemlig med at tilraade, at man stemmer for det ærede Medlems (Fischer) Forslag.

Fischer: Kan man ikke ved det foreliggende Lovforslag opnaae at fremkalde flere Bygninger, altsaa nye Bygninger, indrettede for mindre Familier, saa vil man aldeles Intet opnaae ved det. Naar man ikke skal kunne faae nye Bygninger, saa vil den eneste Følge af Lovforslaget blive, at de nu bestaaende ældre Bygninger for smaa Familier ikke komme til at svare Bygningsafgift; og det kunde maaskee synes flere ærede Medlemmer, at dette maatte være et Gode for dem, der skulle leie disse mindre Boliger, men det er ikke Tilfældet. Naar der er saa stor Trang paa Smaaaleiligheder som for Diebliffet, da vil en saadan Eftergivelse i Besatningen ubelukkende komme Eierne og ikke Leierne til Fordeel; Leierne maae tage Vilkaarene saaledes, som de bydes. Det er kun ved at skabe en Concurrence med de allerede nu opførte Bygninger, at der kan være Tale om at bringe det dertil, at Skattelettelsen kommer Leierne tilgode, og det er jo Hensigten. Altsaa efter min Opfattelse af Forholdet kommer det væsentligt an paa, og er